

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОКЗ0- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

27 серпня 2024 р., протокол № 7

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Психологія безпеки»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)»
освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами
забезпечення і видами діяльності)»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри

 Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної
програми

 Ірина СУПРУНОВА

Розробник: д.псих.н., проф., професор кафедри психології та соціального
забезпечення Олег МАТЕЮК

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 18 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія безпеки» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» освітньо-професійна програма «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя від 27 серпня 2024 р., протокол № 7.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		8-й	8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 4,5	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	6 год.
		Практичні	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
72 год.	110 год.		
Вид контролю: залік			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

– для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи;

– для заочної форми навчання – 8,3 % аудиторних занять, 91,7% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є закріплення базових теоретичних положень психологічної безпеки, володіння практичними навичками управління стресом, психоемоційної саморегуляції, прогнозування та попередження деструктивної поведінки у кризових і надзвичайних ситуаціях.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- завоєння основ психологічної безпеки, механізмів її порушення та методів захисту;
- розвиток навичок психологічної саморегуляції та управління емоціями в екстремальних умовах;
- вивчення методів діагностики та профілактики психологічних загроз;
- формування стійкості до маніпулятивного впливу та деструктивних інформаційних впливів;
- розуміння психологічних аспектів безпеки у професійній діяльності та в соціальних взаємодіях.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 12. Здатність витримувати різнопланові фізичні та психологічні навантаження, застосовувати основні правила стрільби, надавати домедичну допомогу.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» :

ПРН 13. Протидіяти інформаційно-психологічним впливам під час адаптації та дій в умовах мирного часу та в особливий період, критично оцінювати достовірність джерел інформації, виявляти дезінформацію та маніпулятивний контент, що може впливати на національну безпеку, використовуючи методи верифікації та фактчекінгу.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні **Soft skills**:

- **комунікативні навички:** вміння ефективно взаємодіяти в команді під час кризових ситуацій; здатність чітко, логічно та лаконічно передавати інформацію в умовах психологічного напруження; навички конструктивного спілкування в конфліктних та стресових ситуаціях; активне слухання та емпатійна взаємодія з людьми, які перебувають у кризовому стані;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 5

- *уміння виступати привселюдно*: здатність пояснювати алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях; аргументоване відстоювання своїх рішень у кризових ситуаціях;

- *керування часом*: ефективне планування дій в умовах обмеженого часу; пріоритизація завдань залежно від тяжкості стану постраждалих; швидке ухвалення рішень під тиском;

- *гнучкість і адаптивність*: здатність швидко змінювати алгоритм дії залежно від ситуації; адаптація до нових викликів та фактично; уміння працювати в нестандартних або екстремальних умовах;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність; здатність зберігати спокій та ефективність під час кризових ситуацій або в умовах великого тиску;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1: Теоретичні основи психології безпеки та психосоціальних загроз

Тема 1. Вступ до психології безпеки (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Безпека як психологічне поняття
2. Психологічні концепції в науці про безпеку
3. Поняття небезпеки і типологія загроз
4. Напрями психологічної рефлексії на тему безпеки
5. Уявлення про фізичну та психологічну небезпеки.

Тема 2. Групова психологія та колективна поведінка (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Динаміка групових процесів у безпековому вимірі
2. Психологія натовпу та механізми масового психозу
3. Конформізм як фактор загроз безпеці
4. Колективна параноїдальна поведінка
5. Психологія паніки та методи її нейтралізації
6. Лідерство в умовах кризових ситуацій
7. Соціальні мережі як каталізатор колективної поведінки

Тема 3. Психологічні аспекти соціальних трансформацій (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Психологічні ризики суспільного прогресу
2. Теорії сучасності та концепція секуляризації
3. Ціннісний плюралізм та його вплив на безпеку

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

4. Соціальні зміни як фактор психологічних загроз
5. Масова свідомість та психологія змін
6. Психологія протестних рухів та революційних трансформацій
7. Соціальні міфи та їх вплив на колективне мислення
8. Психологічні механізми адаптації до кризових змін

Тема 4. Психологія фундаменталізму (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Психологічні детермінанти фундаменталістського менталітету
2. Фундаменталізм як форма фобії
3. Категорія "фундаменталістська особистість"
4. Релігійний фундаменталізм як безпекова загроза
5. Політичний фундаменталізм: психологічні основи та наслідки
6. Радикалізація особистості: стадії та чинники впливу
7. Маніпулятивні техніки у фундаменталістських рухах
8. Дегуманізація як психологічний інструмент фундаменталізму

Змістовий модуль 2: Психологічна безпека особистості та суспільства

Тема 5. Психологічна безпека особистості (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Поняття та структура психологічної безпеки особистості
2. Фактори психологічної безпеки особистості
3. Психологічні загрози особистісній безпеці
4. Формування психологічної стійкості особистості
5. Структура психологічної безпеки особистості, механізми її формування (наслідування, ідентифікація, механізми соціальної оцінки бажаної поведінки, конформність). Рівнева організація безпеки особистості.

Тема 6. Психологічні механізми забезпечення безпеки особистості (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Індивідуальні стратегії психологічного захисту
2. Копінг-стратегії в системі психологічної безпеки
3. Розвиток стресостійкості особистості
4. Методи самодопомоги в кризових ситуаціях
5. Прийоми та методи психологічної допомоги особистості, що перебуває у травматичному та посттравматичному психологічному стані.
6. Допомога особам в ступорозних станах.
7. Допомога особам, які переживають рухове збудження. Допомога при нервовому тремтінні.
8. Психологічна допомога особам, які мають травматичний досвід.

Тема 7. Психологічна безпека суспільства (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Компоненти психологічної безпеки суспільства
2. Загрози психологічній безпеці населення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

3. Системи забезпечення психологічної безпеки
4. Міжнародне співробітництво у сфері психологічної безпеки
5. Інформаційна війна та її вплив на психологічну безпеку
6. Маніпулятивні технології та їхній вплив на суспільну свідомість

Змістовий модуль 3: Психологічні основи сучасних загроз безпеці

Тема 8. Психологічні основи тероризму (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Психологічні та психопатологічні детермінанти тероризму
2. Тероризм як різновид психологічної війни
3. Взаємозв'язок тероризму і психопатії
4. Психологічні теорії терористичної діяльності
5. Роль ідеологічного програмування у формуванні терористичних груп
6. Психологічні аспекти вербування в терористичні організації

Тема 9. Психологія обману та дезінформації (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Психологічна природа брехні та обману
2. Роль дезінформації в міжнародних відносинах
3. Механізми поведінки при обмані
4. Протидія психологічним маніпуляціям
5. Когнітивні упередження та їх роль у сприйнятті дезінформації
6. Емоційні тригери в пропаганді та дезінформаційних кампаніях

Тема 10. Психосоціальні аспекти злочинності (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Типологія злочинної поведінки
2. Психологічні інтерпретації злочинності
3. Організована злочинність: психологічний вимір
4. Аналіз соціальних патологій
5. Психологія серійних злочинців: мотиви та патерни поведінки
6. Соціальні фактори рецидивної злочинності
7. Вплив сімейного та соціального середовища на формування девіантної поведінки
8. Кримінальні субкультури та їхній вплив на психологію індивіда

Тема 11. Психологія упереджень та дискримінації (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Расизм та антисемітизм: психологічні основи
2. Етнічна та релігійна дискримінація
3. Психологія націоналізму та етноцентризму
4. Авторитарні та суїцидальні стереотипи
5. Гендерні стереотипи та дискримінація у суспільстві
6. Соціальна ідентичність та механізми створення "ворожого образу"

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

Тема 12. Кібертероризм як психологічний феномен (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Специфіка та природа кібертероризму
2. Психологічні детермінанти кібертероризму
3. Наслідки кібертерористичних дій
4. Методи протидії кіберзагрозам
5. Вплив кіберзагроз на психологічний стан суспільства

Тема 13. Конспірологічне мислення (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Психологічні основи конспірології
2. Раціоналізація страху в конспірологічних теоріях
3. Ефекти конспірологічного мислення
4. Протидія поширенню конспірологічних теорій
5. Психологічний вплив конспірологічних теорій на суспільну свідомість

Змістовий модуль 4: Психологічні аспекти військових конфліктів та захисту

Тема 14. Психологія війни (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Елементи психології війни
2. Психологічна підготовка військовослужбовців
3. Психологія поведінки на полі бою
4. Психологічні операції у військових конфліктах
5. Вплив війни на цивільне населення: психологічні аспекти
6. Психологічні наслідки тривалих збройних конфліктів

Тема 15. Посттравматичний стресовий розлад (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Природа і симптоми ПТСР
2. Психічні розлади ветеранів
3. Методи діагностики ПТСР
4. Реабілітація постраждалих від ПТСР
5. Відмінності між бойовим стресом та ПТСР
6. Програми підтримки та реінтеграції військовослужбовців

Тема 16. Психологічні механізми захисту (ЗК 1, ЗК 5, СК 12, ПРН 13)

1. Види психологічних захисних механізмів
2. Індивідуальні стратегії подолання страху
3. Колективні механізми психологічного захисту
4. Розвиток психологічної стійкості
5. Психологічні стратегії виживання в екстремальних умовах

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1: Теоретичні основи психології безпеки та психосоціальних загроз								
Тема 1. Вступ до психології безпеки	7	2	1	4	7	1	-	6
Тема 2. Групова психологія та колективна поведінка	7	2	1	4	7	-	-	7
Тема 3. Психологічні аспекти соціальних трансформацій	7	2	1	4	7	-	-	7
Тема 4. Психологія фундаменталізму	7	2	1	4	7	-	-	7
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	28	8	4	16	28	1	-	27
Змістовий модуль 2: Психологічна безпека особистості та суспільства								
Тема 5. Психологічна безпека особистості	8	2	1	5	8	1	1	6
Тема 6. Психологічні механізми забезпечення безпеки особистості	8	2	1	5	8	-	-	8
Тема 7. Психологічна безпека суспільства	8	2	1	5	8	-	-	8
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	24	6	3	15	24	1	1	22
Змістовий модуль 3: Психологічні основи сучасних загроз безпеці								
Тема 8. Психологічні основи тероризму	8	2	1	5	8	1	-	7
Тема 9. Психологія обману та дезінформації	7	2	1	4	7	-	-	7
Тема 10. Психосоціальні аспекти злочинності	8	2	1	5	8	1	1	6
Тема 11. Психологія упереджень та дискримінації	8	2	1	5	8	-	-	8
Тема 12. Кібертероризм як психологічний феномен	7	2	1	4	7	-	-	7
Тема 13. Конспірологічне мислення	8	2	1	5	8	-	-	8
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>	46	12	6	28	46	2	1	43
Змістовий модуль 4: Психологічні аспекти військових конфліктів та захисту								
Тема 14. Психологія війни	8	2	1	5	8	1	1	6
Тема 15. Посттравматичний стресовий розлад	7	2	1	4	7	1	1	5
Тема 16. Психологічні механізми захисту	7	2	1	4	7	-	-	7
<i>Разом за змістовий модуль 4</i>	22	6	3	13	22	2	2	18
ВСЬОГО	120	32	16	72	120	6	4	110

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
1.	Тема 1. Вступ до психології безпеки	1	-
2.	Тема 2. Групова психологія та колективна поведінка	1	-
3.	Тема 3. Психологічні аспекти соціальних трансформацій	1	-
4.	Тема 4. Психологія фундаменталізму	1	-
5.	Тема 5. Психологічна безпека особистості	1	1
6.	Тема 6. Психологічні механізми забезпечення безпеки особистості	1	-
7.	Тема 7. Психологічна безпека суспільства	1	-
8.	Тема 8. Психологічні основи тероризму	1	-
9.	Тема 9. Психологія обману та дезінформації	1	-
10.	Тема 10. Психосоціальні аспекти злочинності	1	-
11.	Тема 11. Психологія упереджень та дискримінації	1	1
12.	Тема 12. Кібертероризм як психологічний феномен	1	-
13.	Тема 13. Конспірологічне мислення	1	-
14.	Тема 14. Психологія війни	1	1
15.	Тема 15. Посттравматичний стресовий розлад	1	1
16.	Тема 16. Психологічні механізми захисту	1	-
РАЗОМ		16	4

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
1	Тема 1. Вступ до психології безпеки Уявлення про фізичну та психологічну небезпеки.	4	6
2	Тема 2. Групова психологія та колективна поведінка Психологія паніки та методи її нейтралізації. Лідерство в умовах кризових ситуацій. Соціальні мережі як каталізатор колективної поведінки.	4	7
3	Тема 3. Психологічні аспекти соціальних трансформацій Масова свідомість та психологія змін. Психологія протестних рухів та революційних трансформацій. Соціальні міфи та їх вплив на колективне мислення. Психологічні механізми адаптації до кризових змін	4	7
4	Тема 4. Психологія фундаменталізму Політичний фундаменталізм: психологічні основи та наслідки. Радикалізація особистості: стадії та чинники впливу. Маніпулятивні техніки у фундаменталістських рухах. Дегуманізація як психологічний інструмент фундаменталізму.	4	7

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
5	Тема 5. Психологічна безпека особистості Структура психологічної безпеки особистості, механізми її формування (наслідування, ідентифікація, механізми соціальної оцінки бажаної поведінки, конформність). Рівнева організація безпеки особистості.	5	6
6	Тема 6. Психологічні механізми забезпечення безпеки особистості Прийоми та методи психологічної допомоги особистості, що перебуває у травматичному та посттравматичному психологічному стані. Допомога особам в ступорозних станах. Допомога особам, які переживають рухове збудження. Допомога при нервовому тремтінні. Психологічна допомога особам, які мають травматичний досвід.	5	8
7	Тема 7. Психологічна безпека суспільства Інформаційна війна та її вплив на психологічну безпеку. Маніпулятивні технології та їхній вплив на суспільну свідомість.	5	8
8	Тема 8. Психологічні основи тероризму Роль ідеологічного програмування у формуванні терористичних груп. Психологічні аспекти вербування в терористичні організації	5	7
9	Тема 9. Психологія обману та дезінформації Когнітивні упередження та їх роль у сприйнятті дезінформації. Емоційні тригери в пропаганді та дезінформаційних кампаніях.	4	7
10	Тема 10. Психосоціальні аспекти злочинності Психологія серійних злочинців: мотиви та патерни поведінки. Соціальні фактори рецидивної злочинності. Вплив сімейного та соціального середовища на формування девіантної поведінки. Кримінальні субкультури та їхній вплив на психологію індивіда	5	6
11	Тема 11. Психологія упереджень та дискримінації Гендерні стереотипи та дискримінація у суспільстві. Соціальна ідентичність та механізми створення "ворожого образу"	5	8
12	Тема 12. Кібертероризм як психологічний феномен Вплив кіберзагроз на психологічний стан суспільства	4	7
13	Тема 13. Конспірологічне мислення Психологічний вплив конспірологічних теорій на суспільну свідомість	5	8
14	Тема 14. Психологія війни Вплив війни на цивільне населення: психологічні аспекти. Психологічні наслідки тривалих збройних конфліктів	5	6
15	Тема 15. Посттравматичний стресовий розлад Відмінності між бойовим стресом та ПТСР. Програми підтримки та реінтеграції військовослужбовців	4	5
16	Тема 16. Психологічні механізми захисту Психологічні стратегії виживання в екстремальних умовах	4	7
РАЗОМ		72	110

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12

7. Індивідуальні та групові завдання

1. Дослідити психологічні фактори, що сприяють радикалізації особистості та вербуванню до терористичних організацій. У роботі потрібно визначити ключові особистісні та соціальні чинники, що впливають на радикалізацію, розглянути стадії формування терористичної свідомості та фактори, що сприяють залученню до екстремістських угруповань. Також необхідно проаналізувати методи протидії вербуванню, зокрема психологічну реабілітацію та заходи профілактики. Використання не менше чотирьох академічних джерел є обов'язковим. Обсяг роботи – 7–9 сторінок.

2. Проаналізувати ПТСР як психологічне явище, визначити його основні симптоми та ефективні методи лікування. Необхідно описати психологічні та фізіологічні симптоми ПТСР, а також розглянути його вплив на різні категорії осіб (військових, цивільних, жертв катастроф). Особливу увагу слід приділити методам психологічної реабілітації та сучасним підходам до лікування ПТСР, таким як когнітивно-поведінкова терапія, медикаментозна підтримка, соціальна адаптація. Обсяг роботи – 6–8 сторінок.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 13. Протидіяти інформаційно-психологічним впливам під час адаптації та дій в умовах мирного часу та в особливий період, критично оцінювати достовірність джерел інформації, виявляти дезінформацію та маніпулятивний контент, що може впливати на національну безпеку, використовуючи методи верифікації та фактчекінгу.	Вербальні (лекція, пояснення); наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (різні види вправ та завдань, практики); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота); ситуаційний метод

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 13. Протидіяти інформаційно-психологічним впливам під час адаптації та дій в умовах мирного часу та в особливий період, критично оцінювати достовірність джерел інформації, виявляти дезінформацію та маніпулятивний контент, що може впливати на національну безпеку, використовуючи методи верифікації та фактчекінгу.	– Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	60
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	40
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	50	10
Участь у дискусії	10	10
Виконання поточних тестових завдань	20	40
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	60

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{НЗ} = (P_{В100} \times ВК_{В} + P_{Уд100} \times ВК_{Уд} + P_{...} \times ВК_{...}) \times К_{НЗ}, \quad (1)$$

де $P_{НЗ}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{В100}$, $P_{Уд100}$, $P_{...}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$ВК_{В}$, $ВК_{Уд}$, $ВК_{ТЗ}$, $ВК_{ЗК}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання поточних тестових завдань. Значення вагових коефіцієнтів становить для денної форми:

$$ВК_{В} = 50 \div 80 = 0,625;$$

$$ВК_{Уд} = 10 \div 80 = 0,125;$$

$$ВК_{ТЗ} = 20 \div 80 = 0,25;$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 80 \div 100 = 0,8$.

Значення вагових коефіцієнтів становить для заочної форми:

$$ВК_{В} = 10 \div 60 = 0,16;$$

$$ВК_{Уд} = 10 \div 60 = 0,16;$$

$$ВК_{ТЗ} = 40 \div 60 = 0,67;$$

$К_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт. Значення коригувального коефіцієнту становить $К_{НЗ} = 60 \div 100 = 0,6$.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Агресія	Aggression
2.	Військова психологія	Military Psychology
3.	Гендерні стереотипи	Gender Stereotypes
4.	Груповий тиск	Peer Pressure
5.	Дезінформація	Disinformation
6.	Девіантна поведінка	Deviant Behavior
7.	Дискримінація	Discrimination
8.	Екстремізм	Extremism
9.	Злочинність	Crime
10.	Колективна свідомість	Collective Consciousness
11.	Комунікаційна стратегія	Communication Strategy
12.	Конспірологія	Conspiracy
13.	Кризова психологія	Crisis Psychology
14.	Ксенофобія	Xenophobia
15.	Лідерство	Leadership
16.	Маніпуляція свідомістю	Manipulation of Consciousness
17.	Масова свідомість	Mass Consciousness
18.	Масові заворушення	Mass Riots
19.	Паніка	Panic
20.	Психологічна безпека	Psychological Safety
21.	Психологічна війна	Psychological Warfare
22.	Психологічний вплив	Psychological Influence
23.	Психологічний тероризм	Psychological Terrorism
24.	Психологічні операції	Psychological Operations
25.	Релігійний фундаменталізм	Religious Fundamentalism
26.	Стереотипи	Stereotypes
27.	Стресостійкість	Stress Resilience
28.	Травматичний досвід	Traumatic Experience
29.	Упередження	Prejudice
30.	Фундаменталізм	Fundamentalism

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

12. Рекомендована література

Основна література

1. Алещенко В., Хміляр О. Психологічний тероризм як засіб впливу на свідомість соціуму та особистості. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. 2024. № 58 (Чер 2024). С. 39–45. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2024.58.39-45>.
2. Жигайло Н. Психотерапія в умовах війни. психологія перемоги. Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди "Психологія". 2022. № 66. С. 323–333. URL: <https://doi.org/10.34142/23129387.2022.66.22>.
3. Жигайло Н., Матеюк О. Психологічний супровід військовослужбовців у зоні ведення бойових дій. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2022. № 13. С. 64–70. URL: <https://doi.org/10.30970/ps.2022.13.8>.
4. Корнієнко О. Теоретико-методологічні питання безпеки життєдіяльності на прикладі «психології безпеки». Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. 2021. № 5. С. 166–171. URL: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2021.5/28>.
5. Литвинчук А. Психологічна безпека особистості як актуальна проблема сучасної психології. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2021. № 9. С. 154–161. URL: <https://doi.org/10.30970/ps.2021.9.20>.
6. Лук'янюк С. Релігійний фундаменталізм як одна із причин тероризму. *Juridical scientific and electronic journal*. 2021. № 5. С. 225–227. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-5/53>.
7. Психічне здоров'я особистості: підручник для вищих навчальних закладів / С.Д. Максименко, Я.В. Руденко, А.М. Кушнерьова, В.М. Невмержицький. Київ: «Видавництво Людмила», 2021. 438 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/733985>

Допоміжна література

1. Ivan Sulyatytskyu, Oleg Mateyuk, Antonii Melnyk, Oleh Salamon, Liliya Drobot. (2024). RESILIENCE OF UKRAINIANS AS A FACTOR OF NATIONAL SECURITY IN WAR CONDITIONS. AD ALTA-JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH. VOL.14, ISSUE 1, SPECIAL ISSUE XLI. 163-168. <https://doi.org/10.33543/j.140141.16316>
2. Атаманчук Н. М. Кризова психологія: Конспект лекцій. Навчальний посібник для студентів спеціальності 053 Психологія денної та заочної форм підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, магістр. Укл. Н. М. Атаманчук. Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2023. 142 с. URI: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/23203>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-31.07- 05.01/256.00.1/Б/ОК30- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 18 / 18

3. Когут О. О. Матриця розвитку стресостійкості особистості. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, січень 2021. № 12. С. 108–113. DOI: 10.25264/2415-7384-2021-12-108-113

4. Коструба Н. С., Хвесик Ю. Ю. Психологічна безпека студента у медіасередовищі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія.* 2022. № 4. С. 41–44. URL: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2021.4.8>.

5. Осьодло В., Будагьянц Л. Розпізнати бойову психічну травму: вступ до філософії військової психології. *Вісник Національного університету оборони України.* 2022. С. 113–122. URL: <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2022-68-4-113-122>.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Скрипченко О. В. та ін. Загальна психологія. Підручник, Київ, 2017. – <https://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologya-skripchenko-ov-.html>

2. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. – <http://nbuv.gov.ua/>

3. Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського. – <http://www.dnpb.gov.ua/>

4. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>